

HC 11, 10-12-2010, Strafprocesrecht Rechtsmiddelen Laatste deel herziening, Deventer moordzaak

Deventer moordzaak: een weduwe werd in Deventer vermoord en de verdachte heeft 12 jaar gevangenisstraf opgelegd gekregen. Daarbij is herziening aangevraagd. Het moordwapen, een mes, daar was het om te doen. Het was de vraag of een mes in de bosjes voldoende te maken had met moord. Het verzoek om voorziening is toegewezen en daarbij werd verwezen naar het Hof in Den Bosch. Het mes werd uiteindelijk uit de bewijsmiddelen gehaald, maar er waren wel nieuwe sporen gevonden welke werden opgenomen in de bewijsmiddelen. De vraag welke aan de orde was, was of het opnemen van de sporen als nieuwe bewijsmiddelen was toegestaan.

De eerste klacht was dat het Hof de uitspraak had moeten vernietigen omdat werd geoordeeld dat er sprake was van een novum. Het Hof had de uitspraak in stand gelaten met verbetering van de gronden. Hoge Raad: het Hof Den Bosch heeft de bewezenverklaring op twee punten nader gespecificeerd in vergelijking met de bewezenverklaring zoals vastgesteld door het Hof Arnhem. Bovengemelde bepalingen noch het karakter van de herzieningsregeling staan daarin in de weg.

De tweede klacht berust op de opvatting dat een rechter bij zijn onderzoek op herziening door de Hoge Raad gebonden is aan de gronden die tot herziening hebben geleid. De Hoge Raad: deze opvatting is onjuist. De rechter in herziening dient de zaak met inachtneming van de grenzen van art. 467 lid 1 WvSv opnieuw geheel te onderzoeken. Voor zover het middel ook beoogt de klagen dat het Hof (Den Bosch) aan de bewezenverklaring essentiële onderdelen nieuw bewijsmateriaal tegen grondslag heeft gelegd, treft het evenmin doel, op gronden zoals hiervoor onder 3.5. weergegeven stond het aan het Hof vrij nieuw bewijsmateriaal in zijn onderzoek te betrekken en aan zijn beslissing ten grondslag te leggen. Daaraan doet niet af dat dit bewijsmateriaal ten tijde van de berechting door het Hof Arnhem nog niet bekend was en even staat daaraan in de weg dat dit nieuwe bewijsmateriaal, aldus maar eenmaal door een rechterlijke instantie ten gronde is beoordeeld.

Tenuitvoerlegging

Zie voor de tenuitvoerlegging boek 5 van het WvSv. Van belang is het onderscheid tussen herroepelijke en onherroepelijke beslissingen. Het kan ook gaan om niet- onherroepelijke beslissingen, maar dat is hetzelfde als herroepelijke beslissingen. Dit zijn beslissingen waartegen men nog een rechtsmiddel kan aanwenden. Daaronder vallen zowel de uitspraken als de beschikkingen. Onherroepelijke beslissingen zijn beslissingen waartegen geen rechtsmiddel (meer) open staat. Dit zijn ook zaken waartegen wel een rechtsmiddel is ingesteld, maar waarbij het rechtsmiddel is ingetrokken of waarbij afstand is gedaan van de mogelijkheid van het instellen van een rechtsmiddel. De hoofdregel is dat onherroepelijke beslissingen ten uitvoer kunnen worden gelegd, voor zover niet anders is bepaald. Zie art. 557 WvSv: Voor zoover niet anders is bepaald, mag geen beslissing worden ten uitvoer gelegd, zolang daartegen nog een gewoon rechtsmiddel openstaat en, zoo dit is aangewend, totdat het is ingetrokken of daarop is beslist. Als je een rechtsmiddel instelt, heeft dat schorsende werking. Dat heeft te maken met art. 557 lid 1 WvSv. Art. 557 lid 2 WvSv noemt de uitzondering op deze hoofdregel: Is een mededeling als bedoeld in artikel 366 voorgeschreven, dan kan de tenuitvoerlegging van het vonnis of arrest geschieden na de betekening van die mededeling. Bij vonnissen of arresten bij verstek gewezen, waarbij zodanige mededeling niet behoeft te geschieden, kan de tenuitvoerlegging geschieden na de uitspraak. Door hoger beroep of beroep in cassatie wordt de tenuitvoerlegging geschorst of opgeschort. >

Art. 366 lid 1 WvSv.

Art. 366 WvSv: dit artikel gaat over de zogenaamde verstekmededeling. De officier van justitie doet de mededeling van het vonnis dat de beslissing van de rechtbank op grond van artikel 349, 351 of 352, tweede lid, bevat en dat buiten de aanwezigheid van de verdachte is uitgesproken, zo spoedig mogelijk aan hem betekenen. > Het gaat dus om de mededeling van de uitspraak met haar beslissingen omtrent de formele vragen en de materiële vragen. Als deze uitspraak niet in aanwezigheid van verdachte is uitgesproken, dan wordt zij aan verdachte betekend. Dit is een zware procedure, want dan is de procedure van art. 585 e.v. WvSv aan de orde. De wet spreekt niet van betekening in persoon, maar betekening.

Art. 366 lid 2 WvSv.

Lid 2 van art. 366 WvSv: Deze mededeling wordt niet gedaan a. aan de verdachte aan wie de dagvaarding of aan wie de oproeping voor de nadere terechtzitting na schorsing van het onderzoek voor onbepaalde tijd, in persoon is betekend, b. aan de verdachte die op de terechtzitting of op de nadere terechtzitting aanwezig is geweest, c. indien zich anderszins een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de dag van de terechtzitting dan wel die van de nadere terechtzitting de verdachte tevoren bekend was. > Als deze gevallen zich voordoen geldt een kortere beroepstermijn. De verdachte moet immers zelf informeren naar de einduitspraak, dus in deze gevallen hoeft zo'n uitspraak niet te worden betekend. Alleen als zo'n verstekmededeling nodig is, mag pas ten uitvoer worden gelegd nadat die mededeling aan de verdachte is betekend. Daar moet je dus op wachten. Op zichzelf kan er dan nog wel een beroepstermijn lopen.

Art. 557 lid 2 2^e zin WvSv

Art. 557 WvSv: Is een mededeling als bedoeld in artikel 366 voorgeschreven, dan kan de tenuitvoerlegging van het vonnis of arrest geschieden na de betekening van die mededeling. Bij vonnissen of arresten bij verstek gewezen, waarbij zodanige mededeling niet behoef te geschieden, kan de tenuitvoerlegging geschieden na de uitspraak. Door hoger beroep of beroep in cassatie wordt de tenuitvoerlegging geschorst of opgeschort. > Tenuitvoerlegging lijkt hier mogelijk voordat de beroepstermijn is verstreken. In de praktijk is dit niet het geval: men wacht het einde van de beroepstermijn af en pas daarna gaat men executeren. Wordt er een rechtsmiddel ingesteld, dan wordt de tenuitvoerlegging geschorst of opgeschort.

Art. 557 lid 3 WvSv

De laatste volzin van het tweede lid geldt niet: 1°. voor bevelen bij het vonnis of arrest verleend, die dadelijk uitvoerbaar zijn; 2°. indien naar het oordeel van het openbaar ministerie vaststaat dat het rechtsmiddel na het verstrijken van de daarvoor gestelde termijn is aangewend, tenzij op verzoek van degene die het middel aanwendde, en na zijn verhoor, indien hij dit bij het verzoek heeft gevraagd, de voorzieningenrechter van het gerechtshof of de rechtbank anders bepaalt. > 2^e volzin: je mag ten uitvoer leggen zonder dat er betekend hoeft te worden. 3^e volzin: hierop is weer een uitzondering, zie art. 557 lid 3 WvSv. Dit kan in geval de wet zegt dat het direct uitvoerbaar is, zoals een beschikking met betrekking tot voorlopige hechtenis. Als er een bevel gevangenhouding is en de verdachte stelt een rechtsmiddel in dat de tenuitvoerlegging schorst, dan moet dat wel direct uitvoerbaar zijn. Als het OM meent dat je te laat het rechtsmiddel hebt ingesteld, dus een soort misbruik van recht, of dat je tenuitvoerlegging wilt schorsen, dan mag zij wel ten uitvoer leggen. Dat moet wel overduidelijk zijn: het OM moet daarbij rekening houden met de mogelijkheid van verontschuldigbare termijnoverschrijding. De regeling biedt ook de mogelijkheid van uitstel voor verdachte, maar verdachte moet daar wel zelf om vragen.

Direct uitvoerbaar

Art. 68 lid 5 WvSv: De beslissingen tot schorsing, tot opheffing daarvan en die tot wijziging van beslissingen tot schorsing zijn dadelijk uitvoerbaar. Art. 366 WvSv ziet verstek als het niet aanwezig zijn bij de uitspraak. In andere artikelen wordt verstek gezien als het niet aanwezig zijn bij de behandeling. Daar worden ook weer ruime uitzonderingen op gemaakt. Stel, je bent bij de eerste zitting aanwezig geweest, je bent niet bij verstek veroordeeld, maar bij nadere terechtzitting was je niet aanwezig. Verstekmededeling ziet niet alleen op het bij verstek veroordeeld worden.

Voorbeeld

Stel: je bent bij de terechtzitting bij de 1^e zitting aanwezig. Daarna vindt uitspraak plaats waarbij je afwezig bent. Daarna heb je 14 dagen beroepstermijn. Art. 557 lid 1 WvSv: je mag pas ten uitvoer leggen als de beroepstermijn is afgelopen. Art. 557 lid 2 WvSv: als een mededeling ex 366 WvSv is voorgeschreven, kan ten uitvoer worden gelegd na die mededeling. Aan de verdachte die op de terechtzitting aanwezig is geweest hoeft geen mededeling te worden betekend. Bij arresten of vonnissen, bij verstek gewezen, waarbij zodanige mededeling niet hoeft te geschieden, kan het tenuitvoer leggen geschieden na de uitspraak. Dat is raar, want er loopt namelijk nog een beroepstermijn. In de praktijk wacht men dan met ten uitvoer leggen tot de beroepstermijn is verlopen. Als het gaat om iemand die steeds niet te traceren is, en je treft hem op Schiphol omdat hij/ zij het land uit wil, en er wordt een verstekmededeling wordt betekend, dan is het onduidelijk of ze die persoon laten gaan. Het lijkt erop van niet. Het is dan wel mogelijk een rechtsmiddel wordt ingesteld, omdat dit dan schorsende werking heeft.

Art. 366a WvSv

Oude tentamenvraag: hoe zit het met tenuitvoerlegging na cassatie? In dat geval wordt direct ten uitvoer gelegd. Zie art. 366a WvSv: dit is een bijzondere regeling waar de Hoge Raad zich onlangs over heeft uitgelaten. Het gaat over de voorwaardelijke veroordelingen. Ook dan moet er een mededeling worden gedaan en dat is erg gekoppeld aan art. 366 WvSv. Je moet hierbij letten op een aantal dingen.

In geval artikel 14a of 77x van het Wetboek van Strafrecht is toegepast, kan vanwege het openbaar ministerie aan de verdachte aanstonds na de uitspraak op de terechtzitting een mededeling in persoon worden uitgereikt. De mededeling houdt in de straf waartoe de verdachte is veroordeeld, alle beslissingen die betrekking hebben op de in artikel 14c of 77z van het Wetboek van Strafrecht omschreven algemene en bijzondere voorwaarden en de datum van de ingang van de proeftijd, indien de verdachte afziet van het instellen van een rechtsmiddel. 2. Indien van het vonnis op grond van artikel 366, tweede lid, geen mededeling behoeft te worden gedaan en indien artikel 14a of 77x van het Wetboek van Strafrecht is toegepast, wordt de mededeling bedoeld in het eerste lid, aan de niet op de terechtzitting waarop de uitspraak wordt gedaan verschenen verdachte toegezonden over de post. Deze toezending geschiedt ook indien de uitreiking in persoon, bedoeld in het eerste lid, niet heeft plaats gevonden. 3. In alle overige gevallen wordt de mededeling, bedoeld in het eerste lid, aan de verdachte in persoon betekend. Deze mededeling bevat tevens de in artikel 366, eerste en derde lid, genoemde gegevens. 4. Het eerste tot en met derde lid is van overeenkomstige toepassing ingeval artikel 22c of 77m van het Wetboek van Strafrecht is toegepast

Van belang is dat het hier gaat om betekening in persoon, dat is dus iets anders dan bij art. 366 WvSv. Als een mededeling ex art. 366 WvSv is vereist, maar het gaat om een voorwaardelijke veroordeling, dan schuiven die mededelingen als het ware in elkaar. Dit is namelijk veel praktischer.

Bijzondere gevallen

Gratieverzoeken of overlijden van de veroordeelde. Er geldt ook een verjaringstermijn voor tenuitvoerlegging. Art. 562 WvSv: de ziekelijke stoornis. Dan moet het wel zo zijn dat men achter de ziekelijke stoornis komt nadat de persoon is veroordeeld en voordat de straf ten uitvoer wordt gelegd. Art. 579 WvSv: betwisting van de identiteit van de veroordeelde. Het kan namelijk zo zijn dat je bent veroordeeld, maar dat blijkt dat je niet de persoon bent die iets heeft gedaan. Hou rekening met art. 407 lid 2 WvSv (oude tentamenvragen!): bij het aanwenden van rechtsmiddelen kun je namelijk partieel appel instellen. Tegen een deel van het vonnis kun je dus appel instellen. Het deel waarvoor je geen appel instelt, is wel voor tenuitvoerlegging vatbaar.

Wie legt ten uitvoer?

Art. 553 WvSv: vroeger was het OM hiermee belast. In de praktijk deed het ministerie van justitie veel meer en dat is op een gegeven moment ook in de wet neergelegd. De tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen geschiedt door het Om dan wel op voordracht van de minister. Vooral het CJIB doet heel veel in de tenuitvoerlegging. In de klapper staat de aanwijzing en die moet je wel even doorlezen. Het CJIB begon met tenuitvoerlegging van de wet Mulder, maar tegenwoordig zijn ze zelfs betrokken bij meerdere sancties. De tenuitvoerlegging moet altijd zo snel mogelijk gebeuren. Dat de straf daadwerkelijk wordt geëxecuteerd is belangrijk, vroeger kende men nog wel eens oplegging ter verjaring: de zaak belandde dan bewust op de plank. De wetgever was het hier absoluut niet mee eens.

Het niet ten uitvoer leggen

Soms zitten er fouten in het arrest. Om die reden laten ze het arrest dan liggen, opdat het niet ten uitvoer wordt gelegd. Voordat er een regeling was met kroongetuigen, maakte het OM afspraken met kroongetuigen welke inhielden dat welke uitspraak ook zou volgen, deze uitspraak niet ten uitvoer zou worden gelegd. Toen dit in een zaak naar voren kwam oordeelde de Hoge Raad dat het OM niet ontvankelijk was, omdat zo ieder vertrouwen in de rechtspraak verloren gaat.

Klassenjustitie

Vroeger werden bij economische delicten, begaan door directeuren, de straffen niet ten uitvoer gelegd. Dit leek op een vorm van klassenjustitie. Toen dit boven tafel kwam leverde dit veel opschudding op. De veroordeelden kunnen dan niet van straat worden geplukt om toch tot tenuitvoerlegging te komen, want het OM moet de zaak eerst doorsturen naar het CJIB ter tenuitvoerlegging.

Verrekening

Verrekenen is ook niet toegestaan. NJ 2009,139. Iemand had 103 dagen in voorarrest gekregen en kreeg een gevangenisstraf van één week opgelegd gekregen. Daarnaast moest er een voorwaardelijke vrijheidsstraf ten uitvoer worden gelegd. Deze hebben ze gecompenseerd met de 103 dagen die in een andere zaak 'onterecht' waren gezeten. De Hoge Raad vond dat dit niet was toegestaan.

Geldboetes probeert men daarnaast tijdens detentie te innen. Men zoekt dus zo veel mogelijk aaneensluiting. Het CJIB coördineert ook wanneer er aanhoudingsbevelen moeten worden uitgevaardigd. Het innen van geldboetes geschiedt veel in de maand december, omdat men bij het niet betalen vaak moet 'zitten', en mensen doen er vaak alles aan om met de feestdagen thuis te zijn. Met andere woorden: ze betalen in dat geval juist wel.

Gratie

Middels gratie wordt ook niet ten uitvoer gelegd. Gratie is iets anders dan de gewone rechtsmiddelen. De beslissing wordt in stand gelaten, het breekt alleen in op de tenuitvoerlegging van de beslissing. Gratie is geregeld in de Gratiwet, maar ook in de Grondwet en het WvSv. Het verschilt van de gewone rechtsmiddelen, omdat de gewone rechtsmiddelen juist wel inbreken op de beslissing. Gratie is een bevoegdheid van de Kroon.

Art 558 WvSv

Terzake van alle door de Nederlandse strafrechter onherroepelijk opgelegde hoofdstraffen en bijkomende straffen kan gratie worden verzocht en verleend, met dien verstande dat geen gratie wordt verleend van onvoorwaardelijke geldboeten tot en met een bedrag van €340. > voor te kleine geldboetes kan dus geen gratie worden verleend. Ter zake van door de Nederlandse rechter onherroepelijk opgelegde maatregelen van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege, plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, onttrekking aan het verkeer en ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel kan gratie worden verzocht en verleend. > Van belang is hier dat geen gratie kan worden verleend in het geval dat TBS is opgelegd met voorwaarden. Ook niet wanneer het gaat om opneming in een psychiatrisch ziekenhuis. Bij TBS met voorwaarde is het zo dat bij overtreding de boel wordt overgezet. Wat wel eens gebeurt, is dat iemand die op sterven ligt en nog uitzicht heeft op enkele weken leven, in familiekring mag overlijden.

Gratiwet

De gronden voor gratie staan in art. 2. Gratie kan worden verleend op grond van enige omstandigheid waarmee de rechter op het tijdstip van zijn beslissing geen of onvoldoende rekening heeft gehouden of kunnen houden en die ware zij op het tijdstip wel of voldoende bekend geweest, hem aanleiding zouden hebben gegeven tot het opleggen van een andere straf of maatregel of tot het afzien daarvan. Dit lijkt enigszins op novum bij herziening, maar het is toch anders omdat novum op iets anders aanstuurt. Het valt dus niet onder de herzieningsgrond novum! 2^e grond: indien aannemelijk is geworden dat men tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing of de voortzetting daarvan geen met de rechtspleging na te streven doel in redelijkheid wordt gediend. Er is dan geen vergeldend doel meer, de straf is uitgeboet. Art. 3 en 4 Gratiwet regelen de procedure. Het rechtelijk advies is belangrijk: de rechters die de uitspraak hebben gedaan wordt om advies gevraagd voor gratie.

Korte vrijheidsstraf/ taakstraf

Soms wordt een korte vrijheidsstraf opgelegd. Dan kan het zo zijn dat gratie wordt gevraagd waarbij wordt gevraagd of de straf kan worden omgezet naar een taakstraf. Het kan dan zo zijn dat de rechters destijds heel bewust een korte vrijheidsstraf hebben opgelegd en dat wanneer ze om advies wordt gevraagd, ze nog weten dat ze bewust die vrijheidsstraf hebben opgelegd en dat ze een negatief advies geven omtrent het gratieverzoek. Gratie wordt erg vaak verzocht, soms zelfs meteen na de uitspraak. In dat geval kan het zeer wel zo zijn dat het verzoek wordt afgewezen, omdat het rechterlijk advies negatief is.

Beslissingsbevoegdheid

Art. 8 Gratiwet: de minister is gemachtigd afwijzend te beschikken op het verzoek tot gratie, indien hij denkt dat het niet in aanmerking komt voor inwilliging en tevens het rechterlijk advies afwijzend luidt. Als het anders is, dus wanneer het rechterlijk advies positief is, dan gaat het verzoek naar de Kroon om daar

beoordeeld te worden. Er is eenparigheid vereist van het advies. Als er verdeeldheid is binnen de rechters, dan moet dat dus uitdrukkelijk worden vermeld. De minister mag afwijzen als het rechterlijke advies negatief is of wanneer er geen rechterlijk advies is ingewonnen. Het kan ook zijn dat te vaak is aangewezen, er moet namelijk een jaar tussen iedere aanvraag zitten. Art. 8 lid 2 Gratiwet: de minister mag afwijzend beslissen op het gratieverzoek wanneer ook de rechters afwijzend hebben beslist. Dan hoeft de minister niet naar de Kroon. Als er geen rechterlijk advies hoeft te worden ingewonnen, dan mag de minister ook afwijzen.

Overige belangrijke artikelen uit de Gratiwet

Dit artikel behelst de voorwaardelijke gratie, dus gratie waar bepaalde voorwaarden aan zijn gesteld. Art. 19 Gratiwet ziet op ambtshalve verlenen van gratie. Dit gebeurt vrijwel nooit.

Relatie gratie en tenuitvoerlegging

Wat ze met elkaar te maken hebben zie je in art. 588a WvSv: In de navolgende gevallen wordt een afschrift van de dagvaarding of oproeping van de verdachte om op de terechtzitting of nadere terechtzitting te verschijnen toegezonden aan het laatste door de verdachte opgegeven adres: a. indien de verdachte bij zijn eerste verhoor in de desbetreffende strafzaak aan de verhorende ambtenaar een adres in Nederland heeft opgegeven waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden; b. indien de verdachte bij het begin van het onderzoek op de terechtzitting in eerste aanleg een adres in Nederland heeft opgegeven waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden; c. indien door of namens de verdachte bij het instellen van een gewoon rechtsmiddel in de betrokken zaak een adres in Nederland is opgegeven waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden.

De gedachte hierachter is dat het ongeveer zes maanden duurt, dus als het geen opschortende werking heeft is het mosterd na de maaltijd. Een vrijheidsstraf van 6 maanden of minder die voorwaardelijk is opgelegd en waarvan de tenuitvoerlegging is bevolen, een geldboete en een taakstraf.

Art. 559 WvSv

Art. 559 WvSv maakt een uitzondering op art. 588a WvSv: Artikel 558a blijft buiten toepassing indien: a. de veroordeelde ongeoorloofd afwezig is; b. de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen, hetzij uit hoofde van de rechterlijke beslissing waarbij de vrijheidsstraf waarvan gratie wordt verzocht werd opgelegd, hetzij uit anderen hoofde krachtens rechterlijke beslissing in Nederland of in een vreemde staat; c. het verzoekschrift om gratie betrekking heeft op een of meer straffen of maatregelen ten aanzien waarvan reeds eerder op een verzoekschrift om gratie is beschikt; d. het verzoekschrift wordt ingediend op het tijdstip dat de veroordeelde tot een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel zich bevindt op het grondgebied van een vreemde staat welke een Nederlands verzoek om zijn uitlevering in behandeling heeft genomen of met het oog daarop zijn voorlopige aanhouding heeft gelast; e. het verzoek betrekking heeft op straffen of maatregelen, waarvan de tenuitvoerlegging aan een vreemde staat is overgedragen. > Deze uitzonderingen zijn allemaal vrij logisch. Dit brengt onder andere mee dat men niet eindeloos gratie kan aanvragen.

Art. 560 WvSV

Dit ziet op een gratieverzoek door een derde. Daar moet de betrokkene mee instemmen, en dat heeft te maken met de periodes. Als het een tweede gratieverzoek binnen een jaar is, hoeft er geen rechterlijk advies te worden gevraagd. Soms is het zo dat de veroordeelde niet met het gratieverzoek van de derde instemt, omdat hij/ zij liever de termijn wil laten verlopen, zodat er wel een rechterlijk advies moet worden gevraagd.

Arrest 557 in civiele weg

Van verdachte is een rijbewijs ingevorderd op november 1988. De verdachte heeft daar een klaagschrift tegen ingediend, wat is toegewezen. Dat hield in dat het OM het rijbewijs in beginsel moest teruggeven, maar zij stelde daartegen cassatieberoep in. Het gaat hier om de oude regeling, het zou op het tegenwoordige art. 164 WvW aankomen. Hier is de vraag of het OM dat rijbewijs moet teruggeven. Op grond van art. 575 lid 1 WvSv is het nog geen onherroepelijke beslissing, aldus het OM. Klager gaat civielrechtelijk een kort geding aanspannen, en hij wil uitlevering van zijn rijbewijs. De president van de rechtbank zegt dat teruggave van het rijbewijs moet volgen.

Tegen deze beslissing stelt het OM hoger beroep in. Daarover beslist het Hof. Het Hof zegt dat het OM geen belang heeft/ er geen belang meer is, want inmiddels is het rijbewijs teruggegeven en is het cassatieberoep ingetrokken. Er wordt alleen nog geprocedeerd over de kosten. De president zei ook dat het teruggegeven moest worden, en zei daarmee in algemeenschap iets over art. 557 lid 1 WvSv. Ro. 3.2. van de Hoge Raad: 'het Hof heeft zijn beslissing doen steunen op gronden die als volgt kunnen worden samengevat: art. 557 lid 1 WvSv, op welke de staat zich met de OvJ zich beroept, houdt in dat wanneer niet anders is bepaald geen beslissing ten uitvoer mag worden gelegd, zolang daartegen enig gewoon rechtsmiddel openstaat en zo dit is aangewend, totdat het is ingetrokken of daarop is beslist.

Ook al is een beschikking waarbij naar aanleiding van een bezwaarschrift als bedoeld in art. 164 WvW teruggave van een rijbewijs wordt gelast, aan te merken als een zodanig in art. 557 lid 1 WvSV bedoelde beslissing, toch kan de OvJ zich voor de weigering tot teruggave niet beroepen op laatst vermelde bepaling. Met die bepaling wordt immers beoogd te voorkomen dat door tenuitvoerlegging van een beslissing die nadien wordt vernietigd, onherstelbare schade wordt toegebracht aan degene tegen wie of ten nadele van wie de executie plaats had. uitvoering van een last tot teruggave van een rijbewijs leidt echter niet tot een dergelijke schade zodat het verbod van executie niet van toepassing kan zijn wanneer door de OvJ beroep in cassatie is ingesteld tegen een beschikking tot teruggave. Een tegengestelde opvatting zou tot het onaanvaardbare gevolg leiden dat de bezwaarschriftprocedure die in het leven is geroepen als een correctiemogelijkheid op in het bijzonder aan de OvJ gegeven bevoegdheid tot inhouding van een rijbewijs, zo deze wezenlijk in zijn effecten kan worden beperkt'. Het Hof vindt dus dat art. 557 lid 1 WvSv eigenlijk alleen geldt voor tenuitvoerlegging van sancties die nadelig zijn voor de verdachte. Als ze voordelig zijn voor verdachte, dan geldt de hoofdregel dus niet.

De Hoge Raad is het hier niet mee eens, zie ro. 3.3.: 'Het middel bestrijdt deze gedachtegang met het betoog dat door het OM op voet van dat artikel ingestelde cassatieberoep de rechtskracht ingevolge even vermelde bepaling gegeven beschikking van de rechtbank schorst, zodat de aan het OM krachtens hun toekomstige bevoegdheid om het rijbewijs onder zich te houden, niet vervalt, voor de rechter in kort geding slechts ter beoordeling staat of het OM hangende het cassatieberoep in redelijkheid tot de uitoefening van die bevoegdheid heeft kunnen komen. Het is juist, vooropgesteld zij, dat zoals in cassatie terecht niet is bestreden, een beschikking van het bedoelde recht op een bezwaarschrift tegen een invordering en inhouding van een rijbewijs, een beslissing is in de zin van art. 557 lid 1 WvSv. (Een beschikking valt dus onder een beslissing in de zin van art. 557 lid 1 WvSv).

Deze bepaling behelst de algemene regel omtrent de uitvoerbaarheid van strafrechtelijke beslissing, en deze regel houdt in, voor zover hier van belang, dat het aanwenden van een rechtsmiddel de uitvoerbaarheid schorst van de beslissing waartegen een rechtsmiddel is aangewend. Hoewel deze bepaling, mede blijkens haar bewoordingen in de eerste plaats is ingegeven door zorg voor de belangen van de verdachte, brengt haar karakter van algemene regel mee dat zij ook heeft te gelden ten aanzien van de uitvoerbaarheid van ten voordele gegeven beslissingen. Zulks mede omdat zij slechts geldt voor zover niet anders is bepaald en de wetgever ten aanzien van verschillende beslissingen ten voordele van de verdachte aan het aanwenden van een rechtsmiddel schorsende werking heeft onthouden, bijvoorbeeld art. 86 lid 5 WvSv. Dit laatste heeft hij niet gedaan in het geval van de bedoelde alinea. Het door het OM instellen van cassatieberoep tegen een beslissing waarbij teruggave aan de verdachte wordt gelast, ..., daarom brengt art. 557 lid 1 WvSv dat het instellen van het cassatieberoep de uitvoerbaarheid van deze beslissing schorst, zodat het OM bevoegd blijft het rijbewijs op voet van het onder lid 2 bepaalde onder zich te houden'. Het standpunt van de OvJ was dus terecht. Het leidt echter niet tot cassatie, omdat het OM er geen belang bij had.

Art. 180 WvW: daarin staat, als je het hebt over ontzegging van de rijbevoegdheid, dat het pas in werking treedt op het moment dat de verdachte ervan op de hoogte is. Daarbij is vereist dat in persoon wordt uitgereikt. Van belang is dus om steeds te kijken of een uitzondering op de algemene regel is gemaakt.